

Висновки

Для аналізу стану продовольчої безпеки регіонів України на основі рейтингового оцінювання розроблено методику рейтингування та ранжування регіонів України за рівнем продовольчої безпеки.

Проаналізовано основні індикатори кількісної оцінки продовольчої безпеки, рекомендовані законодавчими та нормативними актами, та відібрано найбільш інформативні з них для оцінювання продовольчої безпеки регіонів України. Аналіз статистичних даних щодо середньодушових обсягів споживання населенням регіонів харчових продуктів відносно їх раціональних та мінімальних норм показав, що хоча за розглядуваний період часу з 2000 по 2013 рік обсяги споживання базових продуктів харчування суттєво підвищились, проте залишилась певна незбалансованість структури споживання внаслідок непропорційно високого рівня споживання продуктів харчування з високим вмістом вуглеводів та пониженого споживання продуктів з високим вмістом білків та жирів.

Для ранжування регіонів запропоновано модифікацію зваженої процедури індивідуального рейтингування. На основі статистичних даних за 2000–2013 роки щодо середньодушових обсягів споживання населенням базових продуктів харчування відносно раціональних норм побудовано узагальнений показник рівня продовольчої безпеки регіонів України та здійснено їх ранжування з використанням модифікованої процедури індивідуального рейтингування. Виконано рейтингування регіонів за процедурою Парето-класифікації. Проведено порівняльний аналіз рівня продовольчої безпеки регіонів України у 2013 році, який було оцінено за різними методиками. Досліджено динаміку рівня продовольчої безпеки регіонів протягом 2000–2013 років. За динамікою рівня продовольчої безпеки регіони по-

ділилися на декілька груп, зокрема виділилася група регіонів зі стабільно високим рівнем продовольчої безпеки – Київська, Донецька, Дніпропетровська та Черкаська області, та група регіонів із стабільно низьким рівнем продовольчої безпеки – Івано-Франківська, Сумська, Тернопільська, Волинська, Хмельницька та Луганська області.

У подальших дослідженнях передбачається виявлення факторів, що впливають на узагальнений показник рівня продовольчої безпеки регіонів України (в якості якого розглядається евклідова відстань до еталона) на підґрунті методів економетричного моделювання.

Список використаних джерел

1. Закон України «Про продовольчу безпеку» №4227-VI від 22.12.2011.
2. Гойчук О.І. Продовольча безпека. Монографія. – Житомир: Полісся, 2004. – 348 с.
3. Ильина З.М. Продовольственная безопасность: теория, методология, практика / З.М. Ильина. – Минск: ГНУ «Ин-т экономики НАН Белоруссии», 2007. – 230 с.
4. Постанова «Про затвердження наборів продуктів харчування, наборів непродовольчих товарів та наборів послуг для основних соціальних і демографічних груп населення» №656 від 14.04.2000.
5. Баланси та споживання основних продуктів харчування населенням України. Стат. збірник / [Відп. за вип. О.М. Прокопенко]. – К.: Державний комітет статистики України. – 2014. – 57 с.
6. Айвазян С.А. К методологии измерения синтетических категорий качества жизни населения / С.А. Айвазян // Экономика и математические методы. – 2003. – Т. 39, №2. – С. 32–52.
7. Айвазян С.А. Эмпирический анализ синтетических категорий качества жизни населения / С.А. Айвазян // Экономика и математические методы. – 2003. – Т. 39, №3. – С. 19–53.

УДК 332.1 (075.8)

О.Г. ГОНЧАРЕНКО,

к.е.н., доцент, Чернігівський юридичний коледж ДПТс України

Взаємодія виробничого комплексу Державної кримінально-виконавчої служби України з регіональними соціально-економічними системами

Досліджено питання участі Державної кримінально-виконавчої служби України в регіональних соціально-економічних системах. Виявлено, що кримінально-виконавча система є не тільки державною інституцією, а й учасником регіональних відносин на тій території, де розташовані установи виконання покарань. Основні напрями впливу на регіональні соціально-економічні системи реалізуються через економічні і соціальні фактори на рівні галузей, муніципальних утворень та населення і сприяють підвищенню соціальної та економічної ефективності функціонування пенітенціарної системи.

Ключові слова: регіон, територія, населення, суспільно-корисна праця засуджених, ефективність виробництва.

О.Г. ГОНЧАРЕНКО,

к.э.н, доцент, Черниговский юридический колледж ГУИС Украины

Взаимодействие производственного комплекса Государственной уголовно-исполнительной службы Украины с региональными социально-экономическими системами

Исследован вопрос участия Государственной уголовно-исполнительной системы в региональных социально-экономических системах. Определено, что уголовно-исполнительная система является не только государственным институтом, но и участником региональных отношений на той территории, где размещены исправительные учреждения. Основные направления воздействия на региональные социально-экономические системы осуществляются через экономические, социальные факторы на уровне отраслей, муниципальных образований и населения и способствуют повышению социальной и экономической эффективности функционирования пенитенциарной системы.

Ключевые слова: регион, территория, население, общественно-полезный труд осужденных, эффективность производства.

O.G. GONCHARENKO,

Chernihiv Law College of the State Penitentiary Service of Ukraine, Ph.D., Economic Sciences, Assistant Professor

The cooperation of the state criminal and executive service of Ukraine manufacturing complex with the regional social and economic systems

The problem of participation of the State criminal and executive service of Ukraine in regional social and economic systems is investigated in the article. It is defined that the State criminal and executive service of Ukraine is not only the state institution, but it is also a participant in regional relations on the territory, where the penitentiary institutions are located. The main areas of influence on regional social and economic systems are realized through the economic and social factors at the level of economic sectors, municipalities, population and contribute to increase social and economic efficiency of the prison system functioning.

Keywords: region, territory, population, prisoners' socially useful work, the efficiency of production.

Постановка проблеми. Однією з цілей діяльності Державної кримінально-виконавчої служби України, визначеною «Концепцією державної політики у сфері її реформування до 2017 року», є скорочення рецидиву злочинів, які скоюють особи, що відбувають покарання в місцях позбавлення волі. В цьому контексті особливого значення набувають питання ресоціалізації засуджених, їх професійна підготовка і трудова адаптація. Участь засуджених у трудовому процесі проходить у межах дотримання українського законодавства і вимог міжнародних стандартів поведіння із засудженими і особами, які утримуються під вартою, що є основою для повернення їх до законотворчого життя в суспільстві. Визначена в концепції мета передбачає переосмислення і зміну суспільної і соціально-економічної філософії по відношенню до функціонування пенітенціарної системи. Тому основна увага в розвитку її виробничого комплексу має бути зосереджена не тільки на забезпеченні функціонування підприємств установ виконання покарань, а й на створенні сучасних виробництв, які дозволяють б залучити максимальну кількість засуджених до суспільно-корисної праці в сфері матеріального виробництва. В сучасних умовах господарювання можливість трудової зайнятості засуджених залежить від здатності виробничого комплексу Державної кримінально-виконавчої служби інтегруватися в регіональну економічну систему.

Аналіз досліджень та публікацій з проблеми. Процес регіоналізації економічного та соціального розвитку відображає закономірності демократизації всіх сфер життя сучасного суспільства, системний характер якої, обумовлено вектором лібералізації життєдіяльності країни та регіонів. Засади сучасної моделі регіонального розвитку можна досягти шляхом забезпечення динамічного зростання, рівноваги, взаємоузгодженості та збалансованості всіх сфер регіональної соціально-економічної системи. Вивченням економічного розвитку територій займалися такі українські та закордонні вчені: Б.В. Акулов [1], В. Баранчев [2], Л.П. Васильєва [3], В.І. Дармограй [4], Н.Н. Некрасов [7], В.В. Щепак [8] та інші. Однак питання взаємодії функціонування Державної кримінально-виконавчої служби України і її виробничого комплексу з регіональними соціально-економічними системами залишаються поза увагою вітчизняних вчених.

Протягом всього часу свого існування кримінально-виконавча система була нерозривно зв'язана як з народногосподарським комплексом країни, так і з економічною системою регіону. Сьогодні вчені досліджуючи проблеми впливу пенітенціарної

системи на економіку регіону, по-різному оцінюють її роль. Одні вважають, що кримінально-виконавча система – це виключно державна інституція, яка здебільшого впливає на загальнодержавні процеси. Інші стверджують, що вплив проходить як раз на рівні регіону, бо персонал виправних закладів, який безпосередньо організовує роботу з засудженими, особи, які звільнились з місць позбавлення волі, а також особи, які відбувають покарання є учасниками соціально-економічних відносин на тих територіях, де розташовані установи виконання покарань.

Метою статті є визначення місця і ролі Державної кримінально-виконавчої служби України та її виробничого комплексу в структурі регіональних соціально-економічних систем.

Виклад основного матеріалу. В результаті розвитку суспільного поділу праці утворюється регіональна структура як соціально-економічна система на окремій території, в якій функціонує комплекс галузей виробництва, а також виробнича та соціальна інфраструктура. В цьому аспекті господарство кожної території, його внутрішні і зовнішні зв'язки, розглядаються як єдина взаємозв'язана соціально-економічна система, тобто сукупність господарських зв'язків, включаючи ресурси виробництва, трудові ресурси, розселення [3].

Досліджуючи регіональний розвиток, вчені виділяють кількісні та якісні параметри зміни внутрішньої соціально-економічної структури регіонів. Згідно з Методикою Всесвітнього економічного форуму фактори, які визначають розвиток регіону в середнь- та довгостроковій перспективі, поділяють на технологічні, інституційні та макроекономічні [4]. Вони мають прогресивний чи деградаційний вплив на регіон і вимірюються такими показниками, як динаміка чисельності населення і робочої сили; зростання вартості капіталу (ресурсного потенціалу та фінансових ресурсів регіону); підвищення продуктивності суспільної праці. Здійснюючи оцінку впливу на економіку регіону, слід враховувати загальнодержавні пріоритети, інтереси та потенційні можливості регіонів.

Особливість діяльності Державної кримінально-виконавчої служби України полягає в тому, що послуги, які вона надає, мають суспільний характер споживання. Вона забезпечує задоволення потреб суспільства в ізоляції осіб, які скоїли злочин і яким судом визначено термін позбавлення волі. Результатом її діяльності є повернення суспільству осіб, які відбули покарання і усвідомили свою провину, які можуть стати законотворчими громадянами, здатними законним шляхом задовольнити свої матеріальні потреби. Тому цю послугу можна віднести до суспільних благ.

Інші послуги, які надаються пенітенціарною системою, володіють певною соціальною значимістю (загальна середня освіта, професійна підготовка, медична допомога, набуття трудових і професійних навичок), тому можуть бути віднесені до соціально значущих суспільних благ. При виконанні функції законодавчо закріплених за кримінально-виконавчою системою проявляються зовнішні ефекти, які мають довгостроковий характер і володіють певною значимістю для суспільства.

В умовах планової економіки діяльність кримінально-виконавчої системи розглядалася як складова частина народногосподарського комплексу країни, яка органічно в нього вписувалась, а трудова діяльність засуджених до позбавлення волі виступала як необхідна умова організації виховного процесу. Згідно з Мінімальними стандартними правилами поведіння із засудженими «інтереси засуджених і їх професійну підготовку не слід підпорядковувати меті одержання прибутку від тюремного виробництва» [5]. В Європейських пенітенціарних правилах визначені завдання щодо надання засудженим роботи, яка б сприяла підтримці чи вдосконаленню їх професійних здібностей і забезпечила б подальшу їх ресоціалізацію [6].

Ситуація, яка склалася на сьогодні в Державній кримінально-виконавчій службі України, є неоднозначною. З одного боку, в установах виконання покарань перебуває майже 16,5 тис. осіб, які не мають повної загальної середньої освіти (з них понад 3% є неписьменними і не мають початкової освіти), з іншого – на регіональних ринках праці спостерігається жорстка конкуренція, а в більшості регіонів пропозиція трудових ресурсів перевищує попит на них, що спонукає кримінально-виконавчу систему до розробки механізму по створенню нових робочих місць та умов для розвитку «людського капіталу» [9]. Це нелегке завдання має включати в себе комплекс заходів, до складу яких як пріоритетний напрям має бути включений розвиток виробничого комплексу і його інтеграція в регіональну економічну систему.

Одним із найважливіших завдань управління виробничим комплексом є формування виробничих систем державних підприємств установ виконання покарань на такому рівні, який би забезпечив їхню ритмічну роботу і надав можливість залучати до суспільно-корисної праці в матеріальному виробництві засуджених. У структурі виробничого комплексу Державної кримінально-виконавчої служби України найбільшу питому вагу займає металообробка – 57%, швейне виробництво – близько 10%, видобуток і переробка гранітної сировини – близько 7% та інші. В 2014 році підприємствами установ виконання пока-

рань було реалізовано продукції, виконано робіт і надано послуг на суму 352,8 млн. грн. Асортимент випущеної продукції нараховує більше 4 тис. найменувань, з яких 57% випускається серійно [9]. Розширення номенклатури виробів і асортиментних груп продукції, виробленої державними підприємствами установ виконання покарань, забезпечує:

- створення сприятливих умов для працевикористання засуджених і набуття ними різних трудових навичок та професій;
- задоволення потреб регіону в тому чи іншому виді продукції (послуг) і її реалізація в межах регіону чи Державної кримінально-виконавчої служби України в залежності від специфіки територіального розміщення установ;
- використання кооперації державних підприємств установ виконання покарань та місцевих підприємств різної форми власності та галузевої приналежності, з метою ефективного використання ресурсного потенціалу, розширення матеріально-технічної бази та місцевих сировинних ресурсів.

Основною метою інтеграції виробничого комплексу в регіональну економічну систему є підвищення економічної ефективності промислового виробництва, шляхом виявлення та задоволення регіональних потреб у продукції (послугах), що дозволить забезпечити залучення засуджених до суспільно-корисної праці, їх професійно – технічне навчання та забезпечить фінансову стабільність виробничого комплексу Державної кримінально-виконавчої служби України в довгостроковій перспективі.

У 2014 році підприємствами установ виконання покарань у Чернігівській області випущено продукції в порівняльних цінах на суму 31685,8 тис. грн., у тому числі для потреб регіону на суму 4006,8 тис. грн., що становить лише 13% від виробленої продукції. Для потреб регіону виготовлялися в основному швейні вироби (ВК №44), меблі та вироби з металу (ВК №91), тротуарна плитка та вироби з деревини (ВЦ №135).

Оцінка результативності діяльності виробничого комплексу і його інтеграція в регіональну економічну систему не може бути орієнтована лише на універсальний показник прибутковості, а повинна враховувати задоволення соціальних потреб суспільства в певний історичний період, і повинна сприяти підвищенню соціальної ефективності. Соціальний ефект не співпадає з економічною ефективністю, бо може не відповідати всім економічним потребам та критеріям суспільства, які склалися на даний момент часу. На нашу думку, для оцінки результативності діяльності кримінально-виконавчої системи має бути використана система узагальнюючих показників, які дозволили б врахувати всю багатогранність ви-

Таблиця 1. Виконання регіональної програми підприємствами установ виконання покарань у Чернігівській області за 2012-2014 роки

Установа	2012			2013			2014		
	валова продукція в порів. цінах, тис. грн.	у т.ч. для потреб регіону, тис. грн	у % до валової продукції	валова продукція в порів. цінах, тис. грн.	у т.ч. для потреб регіону тис. грн.	у % до валової продукції	валова продукція в порів. цінах, тис. грн.	у т.ч. для потреб регіону тис. грн.	у % до валової продукції
ВК-44	27292,8	2746,0	10,0	28281,8	2915,4	11,0	29241,8	3052,1	11,0
ВК-91	399,6	311,6	78,0	1603,4	402,1	25,0	1815,7	625,3	35,0
ВЦ-135	500,1	317,2	64,0	590,6	328,3	56,0	628,3	329,4	52,4
Всього	28192,5	3374,8	12,0	30475,8	3645,8	12,0	31685,8	4006,8	13,0

Джерело: побудовано автором на підставі зведеної річної звітності державних підприємств УВП Чернігівської області.

РОЗВИТОК РЕГІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ

конуваних нею функцій і вирішення завдань економічного і соціального характеру, а також затрат понесених суспільством по утриманню пенітенціарної системи.

Усвідомлення того, що розвиток регіонів є багатовимірним і багатоаспектним процесом, який включає зростання виробництва і доходів, перетворення в інституційній, адміністративній та соціальній структурах суспільства, а також зміни суспільної свідомості, традицій, звичок тощо. Все це дозволяє проаналізувати вплив Державної кримінально-виконавчої служби України в цілому та виробничого комплексу, зокрема на регіональну економічну систему і визначити відповідні показники соціально-економічного розвитку та фактори, які впливають на соціальну ефективність.

На наш погляд, для характеристики рівня соціально-економічного розвитку регіону можна використати запропоновані вченим-регіоналістом М. Некрасовим узагальнюючі показники [7]:

1) сукупний суспільний продукт (загальний обсяг виробництва матеріальних благ і послуг у галузях матеріального виробництва, його галузева і вартісна структура);

2) чисту продукцію регіону – новостворену вартість, як основну характеристику вимірювання ефективності регіональної економіки;

3) використаний національний дохід (частка регіону у споживанні);

4) кінцеву продукцію регіону – частина сукупного суспільного продукту, яка забезпечує формування фонду споживання, накопичення та відшкодування використаних основних фондів;

5) необхідний і додатковий продукт: необхідний – заробітна плата і відповідні виплати, додатковий – прибуток, податок на додану вартість і різні платежі за використані ресурси;

6) показники ефективності – матеріаломісткість, фондомісткість, трудомісткість.

Для оцінки впливу виробничого комплексу Державної кримінально-виконавчої служби України на соціально-економічний розвиток регіону скористаємося рівнями регіональної економічної системи, серед яких: макрорівень, мезорівень та мікрорівень.

Серед наведених в табл. 2 рівнів регіональної економічної системи основним є населення, яке проживає на території регіону. До цієї групи входить персонал кримінально-виконавчої

системи та особи, яким судом визначено термін позбавлення волі і вони перебувають в установах виконання покарань, які розташовані на території регіону. Спершу проаналізуємо роль персоналу кримінально-виконавчої системи. На думку В. Акулова і М. Рудакова, саме персонал є головною ланкою в будь-якій системі управління [1]. Людські ресурси В. Баранчєєв розглядає через механізм взаємодії трьох складових: осіб, які приймають рішення, колективу підприємства (співробітників як єдине ціле) і трудовий потенціал (осіб позбавлених волі) [2]. Успішне функціонування виробничого комплексу ДКВС України не можливе без збереження і розвитку наявного ресурсного потенціалу, залучення висококваліфікованих спеціалістів і формування ядра професіоналів здатних реалізувати на практиці поставлені завдання.

Персонал кримінально-виконавчої системи проживає на території регіону чи муніципального утворення, де реалізують свої здібності до трудової діяльності засуджені, тим самим вони роблять свій внесок в економічну і соціальну складову регіональної економічної системи. Добробут домогосподарств, до яких входять родини персоналу кримінально-виконавчої системи, прямо пов'язаний з рівнем їхнього життя та купівельною спроможністю. Низька мотивація праці характерна для всіх категорій працівників пенітенціарної системи: для атестованих співробітників грошове утримання визначене штатним розписом, для вільнонайманих працівників окладами, встановленими у відповідності з тарифною сіткою, яка використовується для працівників бюджетних установ та незначними соціальними пільгами (див. рис.).

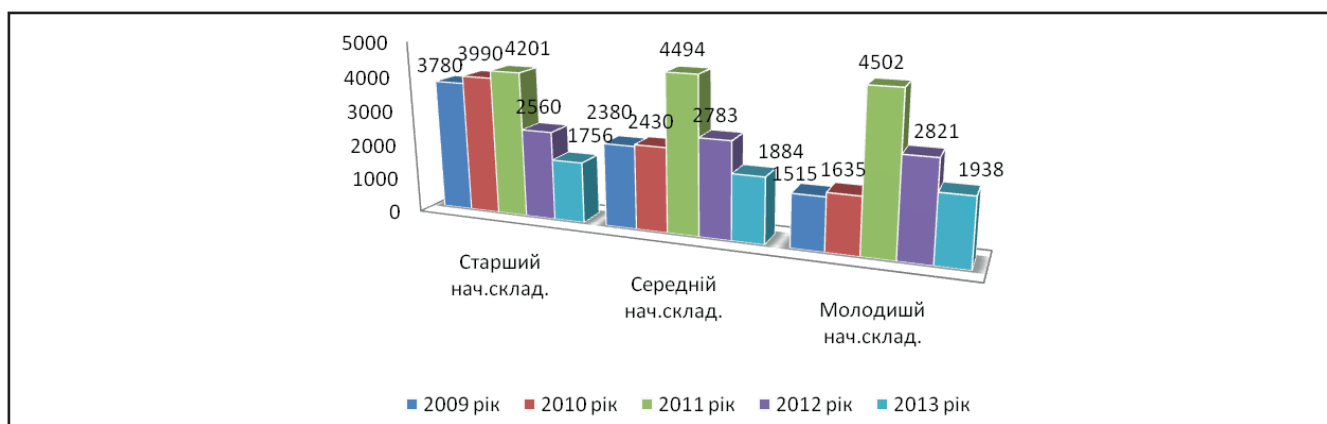
Однак наявність навіть достатньої кількості фінансових ресурсів не завжди гарантує і забезпечує доступ до соціальних благ, і причиною є не відсутність грошей, а відсутність об'єктів соціальної інфраструктури на даній території.

До населення території також відносять: осіб, які відбувають покарання; осіб, які звільнені з місць позбавлення волі, та осіб, по відношенню до яких застосовані альтернативні види покарання. Вплив даної категорії полягає не стільки в економічному, скільки в соціальному аспекті.

Станом на 1 січня 2015 року майже 90% засуджених і осіб, які утримуються у слідчих ізоляторах, стояли на диспансерному обліку з приводу різних захворювань: 54% хворі соці-

Таблиця 2. Показники соціально-економічного розвитку регіону і вплив на них установ Державної кримінально-виконавчої служби України

Рівні	Основні показники
Макрорівень – регіон	Валовий регіональний продукт. Структура економіки регіону. Динаміка галузей реального сектора економіки, соціальні параметри. Узагальнюючі показники соціальної та економічної ефективності та вплив на них кримінально-виконавчої системи
Мезорівень – галузь	Показники соціально-економічного розвитку галузей промисловості регіону. Галузі в яких працюють державні підприємства установ виконання покарань: машинобудування, металообробка, деревообробка, легка промисловість, сільське господарство і питома вага продукції, яку вони виробляють
Муніципальне утворення	Соціально-економічний розвиток регіону і населених пунктів (муніципальних утворень)
Мікрорівень – суб'єкт господарювання	Соціально-економічний розвиток суб'єктів господарювання регіону
Населення	Соціально-економічне забезпечення домашніх господарств. До населення регіону також відносять: осіб, які відбувають покарання, особи звільнені з місць позбавлення волі, особи по відношенню до яких застосовані альтернативні види покарання, умовно засуджені і ті, які перебувають на обліку в кримінально-виконавчій інспекції, персонал кримінально-виконавчої системи та громадяни, які уклали трудові угоди з установами виконання покарань



Середня заробітна плата персоналу Державної кримінально-виконавчої служби України

ально значимими захворюваннями, а саме 16% психічними розладами, 5% активним туберкульозом, майже 8 тис. осіб ВІЛ-інфіковані, 10% вірусним гепатитом, 5% наркоманією, 6% алкоголізмом [9]. Звільняючись з місць позбавлення волі, ця категорія значно впливає на стан здоров'я населення регіону. Органи державної влади, формулюючи концепції і стратегії розвитку регіонів, повинні передбачати заходи щодо профілактики захворюваності у вигляді диспансерного обліку серед осіб даної категорії з метою: попередження подальшого розповсюдження захворюваності та надання сучасної медичної допомоги, результатом якої повинно стати зниження смертності населення регіону.

Регіональна наука постійно знаходиться в пошуках того самого єдиного інтегрованого показника, який би характеризував ефективність роботи органів державної влади. Безумовно, одним з ключових показників є тривалість життя населення регіону не тільки як показник охорони здоров'я, а й як узагальнюючий показник соціальної ефективності по регіону, бо здорове населення здатне ефективно працювати і створювати суспільні блага [8].

Не менш важливим є і внесок державних підприємств установ виконання покарань в економічну систему регіону. Державні підприємства установ працюють переважно в різних галузях народного господарства. Нарощування обсягів виробництва позитивно впливає на економічну складову регіону, а саме за рахунок збільшення відрахувань до бюджету і позабюджетних фондів та за рахунок формування нових робочих місць. Органи державної влади регіону повинні співпрацювати з територіальними органами Державної пенітенціарної служби України з метою залучення інвесторів для створення нових конкурентоспроможних виробництв. Усе це приведе до ресоціалізації засуджених, тим самим підвищить соціальну ефективність регіональної економіки.

Висновки

Державна кримінально-виконавча служба України і її територіальні органи управління в регіонах не тільки є елементом правоохоронної системи, а й важливим інструментом, що впливає на диверсифікаційні процеси в регіонах і країні в цілому. Неможливо проводити оцінку і шляхи модернізації регіональної економіки без участі державних підприємств установ виконання покарань, які розташовані на певній території. Це дозволить:

1) підвищити економічну ефективність діяльності підприємств УВП за рахунок розвитку виробництва та розширення ринків збуту продукції в регіоні, що дасть можливість додатково створити робочі місця та зайняти засуджених суспільно корисною працею;

2) налагодити партнерські відносини установ виконання покарань із суб'єктами господарювання різних форм власності і між установами, розташованими на певній території;

3) сприятиме формуванню ефективного «портфелю замовлень» підприємств установ виконання покарань за рахунок державного та регіонального замовлення;

4) сконцентрувати наявні фінансові ресурси з метою інноваційного розвитку підприємств УВП та раціонального використання виробничих потужностей;

5) ефективно використовувати наявний ресурсний потенціал підприємств УВП.

Список використаних джерел

1. Акулов Б.В., Рудаков М. К характеристике субъекта стратегического менеджмента / Б.В. Акулов, М. Рудаков // Проблемы теории и практики управления. – 1998. – №4. – С. 112–115.
2. Баранчев В. Стратегический анализ: технология, инструменты, организация / В. Баранчев // Проблемы теории и практики управления. – 1998. – №5. – С. 85–90.
3. Васильева Л.П., Соколов А.П. Управление социально-экономическим развитием региона: сценарно-индикативное прогнозирование и планирование: монография / Л.П. Васильева, А.П. Соколов; под общ. ред. Дмитриева Ю.А. – Вологда: Вологод. Ин-т бизнеса, 2013. – 354 с.
4. Дармограй В.І. Стан та тенденції соціально-економічного розвитку регіону / В.І. Дармограй // Зб. наук. пр. Черкаського держ. технолог. ун-ту. Серія: Економічні науки. – Черкаси: ЧДТУ, 2006. – Вип.16. – С.152–159.
5. Мінімальні стандартні правила поводження з в'язнями: Резолюція Економічної і Соціальної Ради ООН 663 (XXIV) від 31 лип. 1957 р. та 2076 (LXII) від 13 трав. 1977 року [Текст]: [права людини в документах]. Українсько-Американське бюро захисту прав людини. – Амстердам – Київ, 1997. – Кн. перша. – 278 с.
6. Рекомендація №R (2006) 2 Комітета Міністрів державам – членам Совета Европы «Європейские пенитенциарные правила»; приняты 6 января 2006 г. [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: http://www.prison.org/law/eur_pr.shtm

7. Некрасов Н.Н. Региональная экономика. Теория, проблемы, методы / Н.Н. Некрасов. – 2-е изд. – М.: Экономика, 1978. – 266 с.
8. Щепак В.В. Особливості соціально-економічної системи регіону / В.В. Щепак // Економіка Криму. – 2010. – №2 (31). – С. 36–41.

9. Загальна характеристика ДПтС України (станом на 01.01.2015) [Електрон. ресурс] Державна пенітенціарна служба України. – URL: <http://www.kvs.gov.ua/peniten/control/main/uk/publish/article/628075>.

Н.М. ВДОВЕНКО,
д.е.н., доцент, Національний університет біоресурсів і природокористування,
Г.Е. МЕНЯЙЛОВА,
к.е.н., Університет сучасних знань

Принципи забезпечення ефективності діяльності переробних підприємств в Україні

Проаналізовано основні проблеми у функціонуванні переробних підприємств, що мають негативний вплив на результативність їх діяльності. На підставі проведеного аналізу запропоновані основні принципи забезпечення ефективності діяльності таких підприємств.

Ключові слова: переробне підприємство, ефективність діяльності, принципи, забезпечення ефективності, споживання, харчові продукти, фінансові ресурси, стимулювання, якість.

Н.М. ВДОВЕНКО,
д.э.н., доцент, Национальный университет биоресурсов и природопользования,
Г.Е. МЕНЯЙЛОВА,
к.э.н., Университет современных знаний

Принципы обеспечения эффективности деятельности перерабатывающих предприятий в Украине

Проанализированы основные проблемы в функционировании перерабатывающих предприятий, имеющих негативное влияние на результативность их деятельности. На основании проведенного анализа предложены основные принципы обеспечения эффективности деятельности таких предприятий.

Ключевые слова: перерабатывающее предприятие, эффективность деятельности, принципы, обеспечение эффективности, потребление, продукты питания, финансовые ресурсы, стимулирование, качество.

N.M. VDOVENKO,
National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine,
G. MENYAYLOVA,
Ph.D., University of Modern Knowledge

Principles for ensuring the effectiveness of the processing enterprises in Ukraine

The basic problem in the operation of processing plants that have a negative impact on the effectiveness of their activities. Based on the analysis the basic principles of the efficiency of such enterprises.

Keywords: processing enterprises, the effectiveness of the principles, ensuring efficiency, consumption, food, financial resources, promotion, quality.

Постановка проблеми. Забезпечення населення продовольством, яке відповідало б сучасним вимогам якості, в обсягах, що необхідні для збалансованого харчування, є сьогодні завданням не тільки виробників сільськогосподарської продукції, а й її переробників.

Основна місія переробних підприємств нашої держави – повноцінно забезпечувати населення продуктами харчування і бути ефективними за продукцією кінцевого споживання. Ефективна діяльність переробних підприємств має забезпечити необхідний рівень продовольчої безпеки держави і формування раціональної структури споживання харчових продуктів населенням України.

Аналіз досліджень та публікацій з проблеми. Проблеми діяльності переробних підприємств, їх адаптації до ринкового середовища, ефективності виробництва продуктів харчування, економічні відносини з виробниками сировини знайшли своє відображення у працях В.Г. Андрійчука,

Н.С. Белінської, В.І. Бойка, В.П. Галушко, В.І. Заїнчковського, Т.Л. Мостенської, П.Т. Саблука, С.О. Шевельової, О.М. Шпичака та інших. Проте специфіка діяльності переробних підприємств, сучасний стан економіки України та процес євроінтеграції на сьогодні знову надають гостроти та актуальності питанням щодо забезпечення ефективності діяльності вищезгаданих підприємств.

Кризова ситуація, яка склалася сьогодні, зумовила істотне погіршення забезпечення населення продуктами харчування з одночасним зниженням ефективності діяльності, як виробників сировини, так і переробних підприємств. Така ситуація вимагає розроблення практичних рекомендацій щодо вдосконалення подальшого функціонування переробних підприємств України.

Метою статті є визначення основних проблем в діяльності переробних підприємств, їх наслідків та впливу на ефективність господарювання. На основі таких досліджень